

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH
PODCZAS ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH
PROWADZONYCH PRZEZ NADLEŚNICTWO LIDZBARK
(Standardy Ochrony Małoletnich)

Spis treści:

Rozdział 1. Postanowienia ogólne.

Rozdział 2. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a edukatorami leśnymi prowadzącymi zajęcia edukacyjne lub będące zaangażowane w zajęcia edukacyjne.

Rozdział 3. Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego. Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego.

Rozdział 4. Zasady aktualizacji Standardów oraz zakres kompetencji osób odpowiedzialnych za przygotowanie edukatorów leśnych do ich stosowania.

Rozdział 5. Zasady udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym, opiekunom grup dzieci i młodzieży lub faktycznym oraz małoletnim Standardów do zapoznania się z nimi i ich stosowania.

Rozdział 6. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet oraz procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie.

Rozdział 7. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdy.

Rozdział 8. Zasady ochrony wizerunku małoletniego.

Rozdział 9. Postanowienia końcowe.

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§1

1. Standardy Ochrony Małoletnich uczestniczących w zajęciach edukacyjnych w Nadleśnictwie Lidzbark, zwane dalej Standardami, zostały opracowane w związku z obowiązkami nałożonymi ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
2. Ilekroć w Standardach jest mowa o:
  - 1) edukatorach leśnych — należy przez to rozumieć osoby zatrudnione w Nadleśnictwie Lidzbark, mające kontakt z małoletnimi poprzez prowadzenie zajęć edukacyjnych.
  - 2) krzywdzeniu małoletniego — należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym edukatorów leśnych lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie,
  - 3) małoletnim - należy przez to rozumieć osobę, która nie ukończyła 18. roku życia,
  - 4) opiekunie małoletniego - należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentacji małoletniego i stanowieniu o nim, w szczególności jego przedstawiciel ustawowy, opiekun prawny, opiekun grupy dzieci i młodzieży,
  - 5) nadleśniczym – należy przez to rozumieć kierownika nadleśnictwa,
  - 6) osobie odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Małoletnich — należy przez to rozumieć osobę wyznaczoną przez nadleśniczego do sprawowania nadzoru nad realizacją niniejszych Standardów,
  - 7) GDM — należy przez to rozumieć grupę dzieci, młodzieży,
  - 8) opiekunie GDM — należy przez to rozumieć opiekuna, osobę odpowiedzialną za GDM podczas zajęć edukacyjnych,
  - 9) zajęciach edukacyjnych — należy przez to rozumieć przedsięwzięcia z zakresu edukacji leśnej społeczeństwa, prowadzone w różnych formach, np. zajęcia na ścieżkach dydaktycznych, akcje, prelekcje, pogadanki, zajęcia terenowe.

Rozdział 2

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a edukatorami leśnymi prowadzącymi zajęcia edukacyjne lub będące zaangażowane w zajęcia edukacyjne

§2

1. Nadleśniczy jest odpowiedzialny za przygotowanie i wdrożenie Standardów w Nadleśnictwie Lidzbark.
2. Nadleśniczy zapoznaje edukatorów leśnych ze Standardami oraz odbiera od nich oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami. Wzór oświadczenia stanowi załącznik nr 1 do niniejszych Standardów.

§3

1. Edukator leśny, przed dopuszczeniem go do prowadzenia zajęć edukacyjnych, podlega weryfikacji w Rejestrze Sprawców Przestępstw na tle Seksualnym oraz w Krajowym Rejestrze Karnym – w celu potwierdzenia niekaralności. Osoba figurująca w w/w rejestrach nie może zostać dopuszczona do działalności edukacyjnej określonej w zdaniu pierwszym. Weryfikacji dokonuje pracownik upoważniony przez nadleśniczego.
2. W celu monitorowania bezpieczeństwa w Nadleśnictwie Lidzbark, poza wykonaniem obowiązku określonego w ust. 1, pracownik upoważniony przez nadleśniczego dokonuje w każdym roku kalendarzowym sprawdzenia figurowania edukatorów leśnych w rejestrach, o których mowa w ust. 1.
3. W przypadku powzięcia informacji o wszczęciu wobec edukatora leśnego postępowania karnego o przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub przestępstwo przeciwko małoletniemu, nadleśniczy niezwłocznie odsuwa edukatora leśnego od wszelkich form kontaktu z małoletnimi.

§4

1. Podstawową zasadą czynności podejmowanych przez edukatorów leśnych w kontaktach z małoletnimi jest działanie na rzecz ich dobra z poszanowaniem ich godności. Edukatorzy leśni traktują małoletnich z szacunkiem.

2. Edukatorzy leśni zobowiązani są do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi oraz każdorazowego rozważenia czy reakcja, komunikat bądź działanie wobec małoletniego są adekwatne do sytuacji, bezpieczne i uzasadnione.
3. W przypadku zaobserwowania sytuacji przemocowych pomiędzy samymi małoletnimi każdy edukator leśny zobowiązany jest do natychmiastowej reakcji i stosownej interwencji polegającej na powstrzymaniu eskalacji konfliktu i zachowań niedozwolonych.
4. Decyzje dotyczące konkretnego małoletniego powinny uwzględniać również bezpieczeństwo pozostałych małoletnich.
5. Edukatorzy leśni monitorują sytuację i dobrostan małoletnich oraz zwracają uwagę na właściwość i poprawność relacji zachodzących pomiędzy edukatorami leśnymi a małoletnimi oraz pomiędzy samymi małoletnimi.

§5

1. Edukatorzy leśni w kontakcie z małoletnimi:
  - 1) odnoszą się do małoletnich z szacunkiem,
  - 2) wysłuchują małoletnich i starają się udzielać im odpowiedzi dostosowanej do sytuacji i ich wieku,
  - 3) nie zawstydzają małoletnich, nie lekceważą i nie obrażają,
  - 4) nie podnoszą głosu, chyba że wymaga tego sytuacja niebezpieczna (np. ostrzeżenie),
2. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec małoletnich w jakiegokolwiek formie, np. stosowanie kar fizycznych, wykorzystywanie relacji władzy lub przewagi fizycznej.
3. Nie wolno dotykać małoletnich w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany.
4. Kontakt fizyczny z małoletnim nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywanym, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
5. Edukator leśny, który ma świadomość, iż małoletni doznał jakiejś krzywdy np. znęcania fizycznego, psychicznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności w kontaktach z małoletnim, wykazując zrozumienie i wyczucie.
6. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalny jest kontakt fizyczny edukatora leśnego z małoletnim. Do sytuacji takich zaliczyć można:

- 1) pomoc małoletniemu niepełnosprawnemu w czynnościach higienicznych, spożywaniu posiłków, poruszaniu się, jeśli typ niepełnosprawności tego wymaga, a małoletni/jego opiekun wyrazi zgodę,
  - 2) udział w prawnie dopuszczalnych działaniach, w których kontakt taki jest rzeczą zwyczajną (zabawa, zawody sportowe itp.).
7. Edukatorzy leśni nie kontaktują się z małoletnimi poprzez prywatne środki komunikacji bez wiedzy ich opiekunów i wyraźnej potrzeby.

Rozdział 3

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego.

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego

§6

1. Edukatorzy leśni zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich.
2. W przypadku powzięcia przez edukatora leśnego podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony, ma on obowiązek poinformować o tych podejrzeniach nadleśniczego.
3. Interwencja podejmowana jest przez nadleśniczego. Nadleśniczy wyznacza osobę do podejmowania tego rodzaju interwencji. W Nadleśnictwie Lidzbark jest to pracownik, który zajmuje się edukacją leśną. Dane osoby wyznaczonej do interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego są podane do wiadomości i znajdują się na stronie internetowej Nadleśnictwa Lidzbark w zakładce KONTAKT (imię, nazwisko, e-mail, nr telefonu).
4. Jeżeli zgłoszenie dotyczy krzywdzenia ze strony osoby wyznaczonej do podejmowania interwencji, wówczas interwencja prowadzona jest przez nadleśniczego.
5. Jeżeli zgłoszenie dotyczy krzywdzenia ze strony nadleśniczego, wówczas nadleśniczy jest całkowicie wyłączony z procedury podejmowania interwencji.

6. W uzasadnionych przypadkach do udziału w interwencji można zaangażować specjalistów, w szczególności psychologów i pedagogów, celem skorzystania z ich pomocy przy rozmowie z małoletnim o trudnych doświadczeniach.

§7

1. W przypadku podejrzenia, że zdrowie lub życie małoletniego jest zagrożone należy niezwłocznie poinformować o tym fakcie właściwe służby.

§8

2. Z przebiegu każdej interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi załącznik nr 2 do niniejszych Standardów.
3. Edukatorzy leśni posiadający informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązani do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane nadleśniczemu oraz uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
4. W przypadku, gdy podejrzenie zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego zgłosili opiekunowie małoletniego, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów małoletniego na piśmie oraz sporządzić kartę interwencji.

§9

1. W przypadku, gdy zgłoszono krzywdzenie małoletniego przez edukatora leśnego, osoba ta zostaje natychmiast odsunięta od wszelkich form kontaktu z małoletnimi do czasu wyjaśnienia sprawy.
2. Nadleśniczy przeprowadza rozmowę z małoletnim i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) małoletniego, w szczególności jego opiekunem. Nadleśniczy stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji.
3. Nadleśniczy organizuje spotkanie/a z opiekunami małoletniego, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.

4. W przypadku, gdy edukator leśny dopuścił się wobec małoletniego innej formy krzywdzenia, niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę, nadleśniczy powinien zbadać wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności wysłuchać edukatora leśnego podejrzewanego o krzywdzenie małoletniego oraz inne osoby mające wiedzę na temat zdarzenia. W sytuacji, gdy naruszenie dobra małoletniego jest znaczne, w szczególności gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności, należy rozważyć możliwość powzięcia stosownych środków dyscyplinujących.

§10

1. W przypadku, gdy zgłoszono krzywdzenie małoletniego przez osobę niebędącą edukatorem leśnym, nadleśniczy przeprowadza rozmowę z małoletnim i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) małoletniego, w szczególności jego opiekunem. Nadleśniczy stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji.
2. Nadleśniczy organizuje spotkanie/a z opiekunami małoletniego, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.
3. W przypadku, gdy z przeprowadzonych ustaleń wynika, że opiekun małoletniego zaniedbuje jego potrzeby psychofizyczne lub rodzina jest niewydolna wychowawczo (np. małoletni wielokrotnie jest ubrany nieadekwatnie do pogody, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej), rodzina stosuje przemoc wobec małoletniego, należy poinformować właściwy ośrodek pomocy społecznej o potrzebie pomocy rodzinie, gdy niespełnianie potrzeb wynika z sytuacji ubóstwa, bądź - w przypadku przemocy i zaniedbania - konieczności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”.

§11

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez innego małoletniego (np. na zajęciach grupowych) należy przeprowadzić rozmowę z małoletnim podejrzewanym o krzywdzenie oraz jego opiekunem, a także oddzielnie z małoletnim poddawany krzywdzeniu i jego opiekunem. Ponadto, należy porozmawiać z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu. W trakcie rozmów należy dążyć do ustalenia przebiegu

zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego krzywdzonego. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji.

2. Wspólnie z opiekunem małoletniego krzywdzącego należy opracować plan, celem wyeliminowania zachowań niepożądanych.
3. Z opiekunem małoletniego poddanego krzywdzeniu należy opracować plan zapewnienia mu bezpieczeństwa, włączając w ten plan sposoby odizolowania go od źródeł zagrożenia.
4. W trakcie rozmów należy upewnić się, że małoletni podejrzewany o krzywdzenie innego małoletniego nie jest krzywdzony przez opiekuna lub inne osoby.

§12

1. W przypadku podjęcia uzasadnionych podejrzeń o popełnieniu przestępstwa na szkodę małoletniego, nadleśniczy sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.
2. W przypadku, gdy z rozmowy z opiekunem wynika, że nie jest on zainteresowany pomocą małoletniemu, ignoruje zdarzenie lub w inny sposób nie wspiera małoletniego, który doświadczył krzywdzenia, nadleśniczy sporządza wniosek o wgląd w sytuację rodziny, który kieruje do właściwego sądu rodzinnego.
3. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji instytucji, o których mowa powyżej.

Rozdział 4

Zasady aktualizacji Standardów oraz zakres kompetencji osób odpowiedzialnych za przygotowanie edukatorów leśnych do ich stosowania

§13

1. Standardy obowiązujące w Nadleśnictwie Lidzbark nie rzadziej niż raz na 2 lata podlegają przeglądowi i aktualizacji, w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Przeglądu Standardów dokonuje nadleśniczy wraz z pracownikami: ds. edukacji leśnej oraz ds. pracowniczych, przy współpracy radcy prawnego.
3. Wnioski z przeprowadzonej oceny należy pisemnie udokumentować.

§14

1. Nadleśniczy wyznacza osobę odpowiedzialną za przygotowanie edukatorów leśnych do stosowania Standardów (zwaną dalej Osobą Odpowiedzialną). Osobą Odpowiedzialną za przygotowanie edukatorów leśnych do stosowania Standardów w Nadleśnictwie Lidzbark jest pracownik ds. edukacji leśnej.
2. Osoba Odpowiedzialna monitoruje realizację Standardów, reaguje na ich naruszenie oraz koordynuje zmiany w Standardach prowadząc równocześnie rejestr zgłoszeń i proponowanych zmian.
3. Edukatorzy leśni mogą przekazywać swoje uwagi, proponować zmiany względem uregulowań zawartych w Standardach do Osoby Odpowiedzialnej oraz zgłaszać incydenty naruszania Standardów.
4. Wszelkie uwagi, proponowane zmiany i incydenty w zakresie naruszenia Standardów, Osoba Odpowiedzialna przekazuje nadleśniczemu.
5. Wszelkich zmian w Standardach dokonuje nadleśniczy.

Rozdział 5

Zasady udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim Standardów do zapoznania się z nimi i ich stosowania

§15

1. Standardy są dokumentem ogólnodostępnym w szczególności dla edukatorów leśnych, małoletnich i ich opiekunów, opiekunów GDM.
2. Opiekunowie małoletnich zostają zapoznani ze Standardami. Opiekunowie, opiekunowie GDM składają oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami. Wzór oświadczenia stanowi załącznik nr 3 do niniejszych Standardów.
3. W oparciu o niniejsze Standardy, nadleśniczy opracowuje skróconą wersję Standardów zawierającą informacje istotne dla małoletnich. Skrócona wersja Standardów stanowi załącznik nr 4.

Rozdział 6

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet oraz procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

§ 16

1. Jeżeli Nadleśnictwo Lidzbark zapewnia małoletnim dostęp do urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet, zobowiązane jest podejmować działania zabezpieczające małoletnich przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności należy zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające przed złośliwym oprogramowaniem i filtrujące treści.
2. W miarę możliwości edukatorzy leśni powinni informować małoletnich o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.
3. Nadleśnictwo Lidzbark w miarę możliwości zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu.
4. Edukatorzy leśni powinni stanowić nadzór nad treściami do jakich dostęp mają małoletni oraz podejmować interwencję w przypadku dostępu do treści nieodpowiednich.

Rozdział 7

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdy

§17

1. Pomimo zastosowania procedury interwencji, edukatorzy leśni powinni po ujawnieniu krzywdy wspierać małoletniego oraz zwracać uwagę na wszelkie niepokojące sygnały.
2. Jeżeli jest to uzasadnione, po ujawnieniu krzywdy, nadleśniczy może utworzyć grupę wsparcia dla małoletniego.

Rozdział 8

Zasady ochrony wizerunku małoletniego

§18

1. Edukatorzy leśni uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewniają ochronę wizerunku małoletniego.
2. Upublicznienie przez edukatora leśnego wizerunku małoletniego utrwalonego w jakiejkolwiek formie (tj. fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody opiekuna małoletniego.
3. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekuna na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.

Rozdział 9

Postanowienia końcowe

§19

1. Standardy wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Standardy stosuje się odpowiednio w stosunku do małoletnich, którzy nie są uczestnikami zajęć edukacyjnych.
3. Standardy zostają wywieszane w widocznym miejscu w Nadleśnictwie Lidzbark i na stronie internetowej - w wersji pełnej oraz w wersji skróconej, przeznaczonej dla małoletnich, opiekunów, opiekunów GDM.

Wykaz załączników:

1. Załącznik nr 1 - Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich podczas zajęć edukacyjnych w Nadleśnictwie Lidzbark (wzór dla edukatorów leśnych)
2. Załącznik nr 2 - Karta interwencji
3. Załącznik nr 3 - oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich podczas zajęć edukacyjnych w Nadleśnictwie Lidzbark (wzór dla opiekunów małoletnich)
4. Załącznik nr 4 - Standardy Ochrony Małoletnich podczas zajęć edukacyjnych prowadzonych przez Nadleśnictwo Lidzbark - wersja skrócona.

Załącznik nr 1
do Standardów Ochrony Małoletnich
podczas zajęć edukacyjnych
prowadzonych przez Nadleśnictwo Lidzbark
(wzór dla edukatorów leśnych)

.....
Miejscowość, data

OŚWIADCZENIE

Ja, niżej podpisana/y ....., oświadczam, że
zapoznałam/em się ze Standardami Ochrony Małoletnich podczas zajęć edukacyjnych
prowadzonych przez Nadleśnictwo Lidzbark oraz zobowiązuję się do ich stosowania
i przestrzegania.

Czytelny podpis edukatora

Karta interwencji

1. Imię i nazwisko małoletniego

---

2. Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)

---

3. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia

---

4. Działania podjęte wobec małoletniego

---

5. Ustalenia planu pomocy (jeśli dotyczy)

---

6. Spotkania z opiekunem małoletniego

---

7. Dane dotyczące interwencji (nazwa i adres organu, do którego zgłoszono interwencję)

---

8. Wyniki interwencji

---

9. Działania podjęte wobec krzywdzącego

Miejscowość, data i podpis sporządzającego

Załącznik nr 3
do Standardów Ochrony Małoletnich
podczas zajęć edukacyjnych
prowadzonych przez Nadleśnictwo Lidzbark
(wzór dla opiekunów małoletnich)

.....
Miejscowość, data

OŚWIADCZENIE

Ja, niżej podpisana/y .....oświadczam, że
zapoznałam/em się ze Standardami Ochrony Małoletnich podczas zajęć edukacyjnych
prowadzonych przez Nadleśnictwo Lidzbark oraz zobowiązuję się do ich stosowania
i przestrzegania.

Czytelny podpis opiekuna